

Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра класичної філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
факультету іноземних мов

Сулим В. Т.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ АНТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

галузі знань 03 Гуманітарні науки
спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.08 класичні мови і літератури
(переклад включно)

факультету іноземних мов

Історія античної культури. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів
(назва дисципліни)
за спеціальністю 035 філологія, спеціалізацією 035.08 класичні мови та літератури (переклад
включно). -: Львів, 2016.- 10 с.

Розробники: к.ф.н., доц. Назаренко О.Ю.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри класичної філології

Протокол № 10 від “23” червня 2016 р.

Завідувач кафедрою класичної філології

Чернюх Б.В

“23”червня 2016 р

Затверджено рішенням Вченої ради факультету іноземних мов 30 серпня 2016 р., протокол
№ 1

1. Опис навчальної дисципліни

(Витяг з робочої програми навчальної дисципліни “Історія античної культури”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів, – 3	<u>Галузь знань 03 Гуманітарні науки</u> (шифр, назва)	За вибором студента	
Модулів – 2	<u>спеціальність 035 філологія</u> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 3	Спеціалізація (професійне спрямування) <u>Класичні мови і літератури (переклад включно)</u>	I-й	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 90		II-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	48 год.	год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		42 год.	год.
		ІНДЗ:	
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з суспільно-політичним укладом античного суспільства в різні епохи, правом, економікою, фінансами, військовою справою, побутом

Завдання: сформувані у студентів розуміння, що антична культура – найвищий ступінь розвитку науки, літератури, мистецтва, що досягнуло античне суспільство Греції і Риму.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен **знати:** суть феномену культури, її ролі у людській життєдіяльності; основний фактичний матеріал, необхідний для розуміння історії культури Стародавньої Греції і Риму; специфіку певного історичного періоду, передумов, причин та наслідків певних історичних подій, їхнього впливу на формування тогочасного світу; вплив певної історичної епохи на тенденції культури.

вміти: охарактеризувати суспільно-політичний уклад та культуру античного суспільства різних епох; критично оцінювати роль культурних явищ у формування суспільно-політичної думки.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Джерела вивчення грецької культури: літературні, епіграфічні пам'ятки, археологічні розкопки. Періодизація розвитку грецької культури: еладська, мінойська, мікенська, культура гомерівської, архаїчної, класичної, елліністичної епох.

Тема 1. Предмет і завдання курсу історії античної культури Стародавньої Греції і Риму. Спеціальна література з питань культури Стародавньої Греції.

Тема 2. Критська культура. Періодизація розвитку критської культури. Поділ критського суспільства на класи: знать, ремісники, раби. Мистецтво Криту: архітектура, скульптура, живопис. Релігія. Письмо на Криті.

Тема 3. Культура мікенської епохи. Джерела вивчення мікенської культури: мікенські написи, археологічні розкопки. Періодизація розвитку мікенської культури. Виникнення централізованої держави. Мистецтво, архітектурні пам'ятки в Мікенах, Тірінфі, Орхомені.

Тема 4. Генріх Шліман – дослідник грецької культури. Роль Генріха Шлімана в дослідженні Трої.

Тема 5. Культура гомерівської епохи. Літературні пам'ятки “Іліада” і “Одіссея”. Економіка, соціально-політичні відносини в Греції гомерівської епохи. Житло, одяг, їжа, військова справа, релігія.

Тема 6. Культура архаїчної епохи. Економіка. Виникнення держави-поліса.

Тема 7. Грецька колонізація, її причини і основні напрями. Соціально-економічні наслідки грецької колонізації: розвиток торгівлі, посилення соціальних протиріч і класової боротьби.

Тема 8. Грецька культура класичної епохи. Економіка. Політичний устрій в Греції класичної епохи.

Змістовий модуль 2. Розвиток Афінівської демократії. Органи афінівської демократії: народні збори, службовці, рада, суд.

Тема 9. Спарта Суспільний лад. Політичний устрій.

Тема 10. Грецька релігія.

Тема 11. Грецька культура елліністичної епохи. Економіка і суспільно-політичні відносини в епоху еллінізму. Точні і гуманітарні науки.

Тема 12. Грецьке мистецтво і його вплив на мистецтво народів Північного Причорномор'я.

Змістовий модуль 3. Соціально-економічні, історичні і культурні особливості римської античності. Періодизація римської культури. Значення культурного надбання Стародавнього Риму. Джерела вивчення давньоримської культури.

Тема 13. Італія, давні племена і їх культура. Географія Італії. Природні умови. Культура італійських народів. Грецький вплив. Етруски і їх культура.

Тема 14. Заснування Риму, топографія. Територіальний ріст римської держави. Етнічний склад населення Риму.

Тема 15. Державний устрій стародавнього Риму. Етапи становлення римської державності. Римська община. Римське громадянство. Народ. Соціальна структура римського суспільства. Патриції і плебеї. Патрони і клієнти. Раби і вільновідпущені.

Тема 16. Рим в царську епоху. Суспільно-політичний устрій. Цар і сенат. Реформа Сервія Туллія

Тема 17. Епоха республіки. Органи державної влади. Народні збори. Сенат. Система магістратур. Боротьба плебеїв з патриціями.

Тема 18. Період імперії. Соціальні зміни в імперський період. Римські провінції і їх адміністрація.

Тема 19. Історія римської юриспруденції. Римський суд. Особливості римського права. Юридичні норми. Закони XII таблиць. Види судових процесів. Хід судового процесу. Законодавство в імператорський період. Історичне значення римського права.

Тема 20. Військова справа. Загальна характеристика військової справи у римлян. Військове мистецтво римлян, тактика. Роди військ. Командний склад. Озброєння римських воїнів. Табір. Військо на марші, облога, битви. Військові знамена, відзнаки. Нагороди і покарання. Організація триумфу. Римський флот.

Тема 21. Монетна система. Загальна характеристика монетної системи. Потрійний метал. Літературні джерела відомостей про монети.

Тема 22. Релігія і міфологія. Відмінні риси давньоримської релігії і міфології. Культ предків. Римський пантеон. Еллінізація римської релігії. Східні культу. Грецькі колегії. Храми, вівтарі. Жертвоприношення. Релігійні свята.

Тема 23. Римська наука. Культурне надбання Стародавнього Риму. Античність і середні віки. Античність і сучасність

Тема 24. Вплив античної культури на розвиток культури в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Джерела вивчення грецької культури: літературні, епіграфічні пам'ятки, археологічні розкопки.						
Тема 1. Предмет і завдання курсу історії античної літератури. Спеціальна література з питань культури Стародавньої Греції.	2	2				
Тема 2. Критська культура. Критське суспільство.	4	2				2
Тема 3. Культура мікенської епохи. Архітектурні пам'ятки в Мікенах, Тірінфі, Орхомені.	4	2				2
Тема 4. Генріх Шліман – дослідник грецької культури.	4	2				2
Тема 5. Культура гомерівської епохи. Літературні пам'ятки “Іліада” і “Одіссея”.	4	2				2
Тема 6. Культура архаїчної епохи.	4	2				2
Тема 7. Грецька колонізація.	2	2				
Тема 8. Грецька культура класичної	2	2				

епохи.						
Разом – зм. модуль 1	26	16				10
Змістовий модуль 2. Розвиток Афіньської демократії. Органи афіньської демократії.						
Тема 9. Спарта. Суспільно-політичний устрій.	4	2				2
Тема 10. Грецька релігія.	4	2				2
Тема 11. Грецька культура в елліністичну епоху.	4	2				2
Тема 12. Грецьке мистецтво і його вплив на мистецтво народів Північного Причорномор'я.	4	2				2
Разом – зм. модуль 2	16	8				8
Змістовий модуль 3. Соціально-економічні, історичні і культурні особливості римської античності. Періодизація римської культури. Значення культурного надбання Стародавнього Риму. Джерела вивчення давньоримської культури.						
Тема 13. Італія, давні племена і їх культура. Географія Італії. Природні умови. Культура італійських народів. Грецький вплив. Етруски і їх культура.	4	2				2
Тема 14. Заснування Риму, топографія. Територіальний ріст римської держави. Етнічний склад населення Риму.	4	2				2
Тема 15. Державний устрій стародавнього Риму. Етапи становлення римської державності. Римська община. Римське громадянство. Народ. Соціальна структура римського суспільства. Патриції і плебеї. Патрони і клієнти. Раби і вільновідпущені.	4	2				2
Тема 16. Рим в царську епоху. Суспільно-політичний устрій. Цар і сенат. Реформа Сервія Туллія.	4	2				2
Тема 17. Епоха республіки. Органи державної влади. Народні збори. Сенат. Система магістратур. Боротьба плебеїв з патриціями.	4	2				2
Тема 18. Період імперії. Соціальні зміни в імперський період. Римські провінції і їх адміністрація.	4	2				2
Тема 19. Історія римської юриспруденції. Римський суд. Особливості римського права. Юридичні норми. Закони XII таблиць. Види судових процесів. Хід судового процесу. Законодавство в імператорський період. Історичне значення римського права.	4	2				2
Тема 20. Військова справа. Загальна характеристика військової справи у	4	2				2

римлян. Військове мистецтво римлян, тактика. Роди військ. Командний склад. Озброєння римських воїнів. Табір. Військо на марші, облога, битви. Військові знамена, відзнаки. Нагороди і покарання. Організація триумфу. Римський флот.					
Тема 21. Монетна система. Загальна характеристика монетної системи. Потрійний метал. Літературні джерела відомостей про монети.	4	2			2
Тема 22. Релігія і міфологія. Відмінні риси давньоримської релігії і міфології. Культ предків. Римський пантеон. Еллінізація римської релігії. Східні культури. Грецькі колегії. Храми, вівтарі. Жертвоприношення. Релігійні свята.	4	2			2
Тема 23. Римська наука. Культурне надбання Стародавнього Риму. Античність і середні віки. Античність і сучасність	4	2			2
Тема 24. Вплив античної культури на розвиток культури в Україні.	4	2			2
Разом – зм. модуль 3	48	24			24
Усього годин	90	48			42

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предмет і завдання курсу історії античної культури Стародавньої Греції і Риму. Спеціальна література з питань культури Стародавньої Греції.	2
2	Критська культура. Періодизація розвитку критської культури. Поділ критського суспільства на класи: знать, ремісники, раби. Мистецтво Криту: архітектура, скульптура, живопис. Релігія. Письмо на Криті.	2
3	Культура мікенської епохи. Джерела вивчення мікенської культури: мікенські написи, археологічні розкопки. Періодизація розвитку мікенської культури. Виникнення централізованої держави. Мистецтво, архітектурні пам'ятки в Мікенах, Тірінфі, Орхомені	2
4	Генріх Шліман – дослідник грецької культури. Роль Генріха Шлімана в дослідженні Трої.	2
5	Культура гомерівської епохи. Літературні пам'ятки “Іліада” і “Одіссея”. Економіка, соціально-політичні відносини в Греції гомерівської епохи. Житло, одяг, їжа, військова справа, релігія.	2
6	Культура архаїчної епохи. Економіка. Виникнення держави-поліса	2
7	Грецька колонізація, її причини і основні напрями. Соціально-економічні наслідки грецької колонізації: розвиток торгівлі, посилення соціальних протиріч і класової боротьби.	2

8	Грецька культура класичної епохи. Економіка. Політичний устрій в Греції класичної епохи.	2
9	Спарта Суспільний лад. Політичний устрій.	2
10	Грецька релігія.	2
11	Грецька культура елліністичної епохи. Економіка і суспільно-політичні відносини в епоху еллінізму. Точні і гуманітарні науки.	2
12	Грецьке мистецтво і його вплив на мистецтво народів Північного Причорномор'я	2
13	Італія, давні племена і їх культура. Географія Італії. Природні умови. Культура італійських народів. Грецький вплив. Етруски і їх культура.	2
14	Заснування Риму, топографія. Територіальний ріст римської держави. Етнічний склад населення	2
15	Державний устрій стародавнього Риму. Етапи становлення римської державності. Римська община. Римське громадянство. Народ. Соціальна структура римського суспільства. Патриції і плебеї. Патрони і клієнти. Раби і вільновідпущені.	2
16	Рим в царську епоху. Суспільно-політичний устрій. Цар і сенат. Реформа Сервія Туллія	2
17	Епоха республіки. Органи державної влади. Народні збори. Сенат. Система магістратур. Боротьба плебеїв з патриціями	2
18	Період імперії. Соціальні зміни в імперський період. Римські провінції і їх адміністрація.	2
19	Історія римської юриспруденції. Римський суд. Особливості римського права. Юридичні норми. Закони XII таблиць. Види судових процесів. Хід судового процесу. Законодавство в імператорський період. Історичне значення римського права.	2
20	Військова справа. Загальна характеристика військової справи у римлян. Військове мистецтво римлян, тактика. Роди військ. Командний склад. Озброєння римських воїнів. Табір. Військо на марші, облога, битви. Військові знамена, відзнаки. Нагороди і покарання. Організація тріумфу. Римський флот.	2
21	Монетна система. Загальна характеристика монетної системи. Потрійний метал. Літературні джерела відомостей про монети.	2
22	Релігія і міфологія. Відмінні риси давньоримської релігії і міфології. Культ предків. Римський пантеон. Еллінізація римської релігії. Східні культури. Грецькі колегії. Храми, вівтарі. Жертвоприношення. Релігійні свята	2
23	Римська наука. Культурне надбання Стародавнього Риму. Античність і середні віки. Античність і сучасність	2
24	Вплив античної культури на розвиток культури в Україні	2
	Разом	48

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поліс – ключ до розуміння культурної специфіки античного світу.	2
2	Релігійні уявлення, ментальність греків.	2
3	Афіни і Спарта як поліси – антиподи.	2
4	Культурні герої доби архаїки (рапсоди, законодавці, мудреці).	2

5	Грецький світ у IV ст. (Афіни, Спарта, Фіви).	2
6	Сучасне і класичне розуміння мистецтва – порівняння.	2
7	Феномен олександрійської культури.	2
8	Елліністична філософія.	2
9	Релігія в елліністичну добу.	2
10	Взаємодія Сходу і Заходу в період елліністики, її наслідки для західної культури.	2
11	Рим від епохи царів до початку кризи республіки.	2
12	Духовні традиції, спосіб життя, вірування римлян доби республіки.	2
13	Римське повсякденне життя.	2
14	Криза римської свідомості в добу громадянських воєн та диктатури Цезаря.	2
15	Значення Ціцерона для духовної культури римлян.	2
16	Поети і філософи кінця республіки.	2
17	Курс Августа – морально-релігійна реформація римського життя.	2
18	Поет і поезія в римській культурі доби принципату.	2
19	Римська історіографія.	2
20	Феномен античного роману.	2
21	Християнство як культурна новація.	2
	Разом	42

9. Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Підготовка рефератів, доповідей.

10. Методи контролю

Контрольні модульні роботи, залік.

11. Розподіл балів, що присвоюється студентам

Контрольна робота – 50 % семестрової оцінки (максимум 50 балів), реферат – 50 % семестрової оцінки (максимум 50 балів). Сумарна оцінка за семестр – максимум 100 балів.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	<i>Відмінно</i>	<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>
81-89	B	<i>Дуже добре</i>	<i>Добре</i>	
71-80	C	<i>Добре</i>		
61-70	D	<i>Задовільно</i>	<i>Задовільно</i>	
51-60	E	<i>Достатньо</i>		

0-50	FX		<i>незадовільно</i>	<i>незараховано</i>
------	-----------	--	---------------------	---------------------

12. Методичне забезпечення

1. Підручники.
2. Наочність.

13. Рекомендована література

Базова

1. Л. Глуценко, О. Назаренко, І. Романюк «Історія античної культури» Частина 1. Львів, 2018
2. Боннар А. Греческая цивилизация. – Т.1-2. – Ростов, 1994.
3. Винничук П. Люди, нравы, обычаи Древней Греции и Рима. – М., 1988.
4. Грант М. Классическая Греция. – М., 1998.
5. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима. – М., 1990.
6. Паранровський Я. Міфологія. К., 1997.
7. Чумаченко Б. Вступ до культурології античності. К., 2009

Допоміжна

1. Лисовой А., Ревеко К. Античный мир в терминах, именах и названиях. Минск. 1996.
2. Суздальский Ю. На семи холмах. Очерки культуры Древнего Рима. М., 1965.
3. Утченко С. Древний Рим. События. Люди. Идеи. М., 1969.